

חושבת שיעל ריין זה לא פחות מאלי ריין מאשקלון. אפילו הקול שלי מוכר. הנה, טילפנתי קודם למרכזייה של 18, והטלפנית אומרת לי: „רגע, אל תחשבי שאני חצופה, אבל תני לי לנחש מי את. יעל ריין, נכון?“ האם אני בסדר-הגודל של אבא שלי? ודאי שלא. אבל מול אחרים, הבעייה לא קיימת. כוודאי לא אצל הערבים, ולא אצל האמריקאים, ולא באירופה.

● **הסירסומים של אסי הזיקן לך?**
למה פירסומים ברבים? היה פירסום אחד, ואני מניחה שהוא הזיק. או, בבחירות הפנימיות, כאשר מיספר הקולות הקובע היה כל כך קטן, כל רכר הזיק. ואני יודעת שזה נעשה בכוונה, אפרופו הריצה שלי לכנסת. זה נעשה בשביל זה.

● **והיום את מדברת איתו?**
כוודאי. אני רואגת לו, ואני בקשר יומיומי איתו.

● **מה יש לך למכור שאין לאחריים? במה את עדיפה על בורג? על ביילין?**

תגיד לי למה החלטת דווקא על בורג, ואני אוכל להגיד לך למה לא. אני יכולה להביא עכשיו קבלות שעברתי אצל 80 אלף איש.

● **יותר ממשלמה ארצי?**
אני יודעת? אולי סתם זרקתי מיספר. אבל אני לוקחת בחשבון גם את ההפגנה בכיכר. אז נניח שדיברתי כבר עם 30*20 אלף. אני אומרת דברים שאיש לא אומר.

● **מה, למשל?**

בעצרת ההיא אמרתי שאין לנו מה לעשות בכיכר: שזו כיכר-האשליה! שצריך להפסיק את הדיאלוג בין צוותא וכיכר מלכיים-ישראל. לזכה אליאב לא אמר את זה. שולמית אלוני לא אמרה את זה.

● **אולי נוצר כאן עם חדש, שאין לכם, לך, שום שפה איתו?**

העם השתנה. אין לי שפה איתם. לא עם מי שזרקו בקבוק על רחל אבנרי, ופצעו לה את העין. תמיד היה ויכוח, אבל זה לא עבר אף פעם אחת לאלימות פיזית.

● **את מות-לוצצת. קיבוצים נחתכו לשניים. הפיזון שאת, אישית, אומרת שאת זוכרת. תמיד היתה כאן אלימות.**

אין מקום להשוואה. למה?

כי זה תחום שניתן היה להתגבר עליו. גם היום יש לי חברים שהתנתקתי מהם. אבל מה, אני אלך לשכור עליהם בקבוק על הראש?

● **מה תעשי להם מחר בשתוויות העובדים הזרים יגיעו לתלאביב?**
יפה. לכן הדאגה שלי לא מנותבת לנושא הישראלי-ערבי, אלא לנושא היהודי-יהודי.

● **ואולי אין לך שפה, בי האליטות השתנו?**

היאוש שלי איננו סוציולוגי. פעם חשבנו שכולם ישירו את קאלינוקה, יילכו בסנדלים תג'כיים ויהיו כחול-יעיניים. כל העסק הוא עיוות של מה שקרה כאן. זה מה שמייאש. הפחד שקרה כאן הוא מה שמפריד בין הדור שלי, בין הדיינים, העצים הנטועים עם השורשים העמוקים — ואלה. אנחנו לא הצלחנו, והצד השני כן הצליח. יותר קל להפחיד, מאשר לטעת ביטחון. יותר קל באמוציות.

● **כאשר אבא שלך מונה כשר-הביטחון, התרומה שלו היתה תרומה אמוציונאלית רבת-ערך.**

אבל אנשים עושים כאן תפנית של 180 מעלות. אילו היו עוזבים את האנשים, ולא מפעילים עליהם את המוטאציות של הליכוד, הם היו יוצאים עצים דייניים. אבל לקחו שתיל רך, שיש לו השורשים של חוסר-הביטחון של הדור הקודם, ועשו חיץ לעומק. לא נתנו להם לתקוע שורשים. ושורשים זה לא רק להעמיק, אלא גם לא לשלוח יהודים לחארת-אליט'אנק ולי-ביתא.

לא תשכנע אותי שלילדים בני 18 יש פתאום איריאולוגיה של שלמות-הארץ. אני באה אליהם, הם מדברת איתם, ונחררת. ילדים בני 18 אומרים לי שהערבים יבואו אליהם הביתה ויטבחו אותם. יטבחו! ואיפה צה"ל, ואיפה 40 שנה שלא עשו את זה, ואיפה הוזהות הכבודה מאליה!

● **אולי הליכוד יעשה את השלום, שאת כליכך רוצה (המשך-בעמוד 48)**

מהפשת עבודה